

Ålands hälso- & sjukvård

HANDBOK FÖR

ERSÄTTNINGAR och

ÖVRIGA AVGIFTER

Gäller fr o m den 1.6.2025

Godkänd av ÅHS styrelse den 22.05.2025

1. ALLMÄNT	3
1.1 Fakturering och återbetalning	3
2. FULLKOSTNADSERSÄTTNING	3
2.1 Primärvården	3
2.2 Tandvården	3
2.3 Övriga specialiteter.....	4
2.4 Övriga ersättningar.....	4
3. PATIENTER SOM REMITTERAS FRÅN PRIVATA MOTTAGNINGAR	5
3.1 Vårdansvaret för patienten kvarstår hos remitterande läkare (utomstående patienter)	5
3.2 Vårdansvaret har överförts till ÅHS (= ÅHS patienter).....	6
4. FÖRSÄLJNING AV ÖVRIGA VÅRDTJÄNSTER, HJÄLPMEDEL OCH MATERIAL	6
4.1 Försäljning av hjälpmedel och annat material till offentliga sektorn	6
4.2 Försäljning av hjälpmedel och annat material till privatpersoner.....	7
4.3 Försäljning av tjänster	7
4.4 Rättsmedicinska undersökningar	7
4.5 Ersättning för utfärdande av körkortsintyg med anledning av alkohol- eller droganvändning.....	7
5. BOENDE- OCH MÅLTIDSAVGIFTER.....	9
5.1 Patienter som inte är inskrivna.....	9
5.2 Anhöriga/övriga besökare	9
6. ÖVRIGA SÅLDA TJÄNSTER.....	10

1. ALLMÄNT

Ålands hälso- och sjukvårds verksamhet regleras av LL om hälso- och sjukvård ÅFS 2011/114. Avgifterna inom hälso- och sjukvården är i huvudsak underställda åländsk lagstiftning och regleras i landskapslagen om grunderna för avgifter till Ålands hälso- och sjukvård ÅFS 2007/23, ÅFS 2007/78, ÅFS 2009/67 och ÅFS 2011/82.

De tjänster som ÅHS ger är till stora delar avgiftsbelagda.

1.1 Fakturering och återbetalning

ÅHS priser anges i regel exklusive mervärdesskatt, vilket innebär att lagstadgad mervärdesskatt tillkommer.

Totalfakturering på 5 euro eller under av patientavgifter, ersättningar och övriga avgifter sker i regel inte. Om en patient eller annan kund betalat in för mycket återbetalas inte belopp under 5 euro.

2. FULLKOSTNADERSÄTTNING

Fullkostnadsersättningen för hälso- och sjukvården är baserad på de två senast uppgjorda boksluten. Till fullkostnadsersättningen tillkommer normal patientavgift.

Vid externvård utanför ÅHS faktureras den faktiska vårdkostnaden.

Fullkostnadsersättningen är enligt följande:

2.1 Primärvården

Läkarbesök	269 €
Vårdpersonalbesök	70 €
Vårdpersonalbesök, hembesök	192 €
Telefonbesök till läkare (även konsultation)	89 €
Telefonbesök till vårdpersonal (även konsultation)	47 €

Vid hembesök av läkare debiteras aktuell ersättning förhöjd med 50%.

2.2 Tandvården

Tandläkarbesök	181 €
Tandläkarbesök, akut/jour	372 €

Tandskötarbesök	99 €
Munhygienistbesök	98 €

2.3 Övriga specialiteter

Läkarbesök, akut/jour	723 €
Läkarbesök, planerat.....	351 €
Terapipersonal-/psykologbesök	215 €
Vårdpersonalbesök	190 €
Dag-/nattsjukvård (gäller bland annat ätstörningsmottagningen)	568 €
Telefonbesök till läkare (även konsultation)	92 €
Telefonbesök till vårdpersonal/terapipersonal (även konsultation)	51 €
Vid hembesök debiteras aktuell ersättning förhöjd med 50%.	

Vårddygnsavgift på akutmottagningen oberoende av specialitet	923 €
Vårddygnsavgift, specialitet medicin	1.453 €
Vårddygnsavgift, specialitet allmänkirurgi/ortopedi.....	1.517 €
Vårddygnsavgift, specialitet gynekologi/obstetrik	2.421 €
Vårddygnsavgift, specialitet barn	2.807 €
Vårddygnsavgift, specialitet psykiatri.....	1.441 €
Vårddygnsavgift, specialitet rehabilitering/fysiatri, geriatri, palliativ vård.....	949 €
Vårddygnsavgift, spec. övriga specialiteter	1.299 €

Läkarresurs vid dagkirurgi på operationsavdelning	475 €
Poliklinisk dagkirurgi	tillägg 50% på planerat läkarbesök inom specialiteten
Endoskopiundersökning	642 €
Dialysvård per besök.....	1.181 €
Operation/anestesi.....	1.004 €/tim
(faktureras per minut, dock minst 30 minuter)	
Avgift för vård på intensivvårdsavdelning (inkl uppvakningsavdelning).....	297 €/tim
(faktureras per påbörjad 15 minuter)	
Antikoagulationsprovtagning utan besök till vårdpersonal/läkare	33 €/prov

Steriliseringar inkluderas i den offentliga vården enligt ordinarie avgiftstaxa. Avgifterna för ingreppen följer Handbok för Patientavgifter och är för närvarande 48,- euro för poliklinisk dagkirurgi samt 100,- euro för dagkirurgi. Bägge avgifter ingår för närvarande i högkostnadsskyddet.

2.4 Övriga ersättningar

Gällande vissa förbrukningsmaterial och tjänster mm faktureras den direkta kostnaden med som tillägg till ovanstående priser. Detta gäller exempelvis följande:

Implantat
Medicinska rehabiliteringstjänster
Rehabiliteringshjälpmedel
Cytostatika
Reumamediciner

Läkemedel vid behandling av borrelios
Övriga dyra läkemedel
Patienttransporter
Externt upphandlad vård

Om patienten har varit inskriven mindre än 15 timmar debiteras endast en dygnsavgift för fullkostnadsersättning.

ÅHS kan ingå avtal om försäljning av vård till från ovan avvikande priser.

3. PATIENTER SOM REMITTERAS FRÅN PRIVATA MOTTAGNINGAR

Patienter som remitteras från företagshälsovård som arrangeras i privat regi betalar normal patientavgift oberoende av om vårdansvaret kvarstår hos remitterande läkare eller överförs till ÅHS.

3.1 Vårdansvaret för patienten kvarstår hos remitterande läkare (utomstående patienter)

Då privatläkare remitterar för diagnostiska undersökningar kvarstår det medicinska ansvaret hos remittenten. För den begärda tjänsten faktureras kunden, i regel patienten, enligt fullkostnadsersättning eller annat beslutat pris. Verksamhetscheferna för respektive verksamhet kan besluta om ersättningar utöver vad som anges i denna handbok. Om inget annat pris beslutats faktureras en avgift i enlighet med gällande FPA-taxa per undersökning/åtgärd.

Normal patientavgift tillkommer inte och regeln om återbetalning av patientavgift vid väntetid över 45 min gäller inte.

Med diagnostiska undersökningar menas t ex laboratorie-, röntgen-, scopi-, hjärtultraljuds-, arbetsbelastningsundersökningar och sådana åtgärder som utförs självständigt av vårdpersonal. Ett exempel är allergitester där remitterande läkare på basen av testutlåtandet ansvarar för informationen till patienten och eventuell ordination av mediciner.

Preciserade priser i handboken enligt följande:

Hjärta

Hjärtultraljud	181 €
Arbetsbelastningsprov	194 €
24-timmars EKG-registrering, samt långtids-EKG	194 €
24-timmars blodtrycksmätning	120 €

Lungor

Sömnapnéregistrering	109 €
Spirometri	29 €
Spirometri inklusive bronkodilatation	41 €
Ansträngningsspirometri	60 €
Allergitest (så kallad pricktest)	60 €

Mag-tarm *)

Gastroskopi	115 €
Sigmoideoskaop	115 €
Kolonoskopi.....	169 €
Kapselendoskopi.....	145 €
Tilllägg vid skopiundersökning under narkos.....	60 €

*) inklusive eventuella biopsier eller andra åtgärder som görs vid den diagnostiska undersökningen

Hjärna

EEG, normalt.....	169 €
EEG, sömn.....	218 €
Till priserna tillkommer avgift för utlåtande som utförs av extern part.	

Övriga

Magnetisk Resonanstomografi – MR lägre	339 €
Magnetisk Resonanstomografi – MR högre	530 €
MRI undersökning	248 €
Lungröntgen	47 €

3.2 Vårdansvaret har överförts till ÅHS (= ÅHS patienter)

Då patienten och vårdansvaret för denna överförs till ÅHS från annan vårdgivare omhändertas patienten på samma sätt som alla andra patienter och patienten betalar normal patientavgift.

4. FÖRSÄLJNING AV ÖVRIGA VÅRDTJÄNSTER, HJÄLPMEDEL OCH MATERIAL

Lagstadgad mervärdesskatt tillkommer.

4.1 Försäljning av hjälpmedel och annat material till offentliga sektorn

ÅHS kan sälja hjälpmedel och annat material till de aktörer inom den offentliga sektorn på Åland som tecknat anslutningsavtal med ÅHS om deltagande i upphandling. ÅHS säljer inte material till den privata sektorn, med undantag för hjälpmedel ifall parten tecknat anslutningsavtal.

ÅHS frångår tidigare praxis där externa parter som inte har ett samarbetsavtal/anslutningsavtal med ÅHS gällande upphandling kunnat beställa/köpa varor från ÅHS centrallager. I fortsättningen erbjuds deltagande i upphandling genom tecknande av anslutningsavtal. Tidigare använd praxis fasas ut i takt med nya upphandlingar.

Vid försäljning av hjälpmedel och annat material faktureras en hanteringskostnad på 12 % på inköpspriset och vid transport till ÅHS mottagning eller annan lokal i direkt anslutning till ÅHS lokaler tillkommer en kostnad på 10 euro.

Hjälpmedel kan även hyras ut till aktörer inom den offentliga sektorn på Åland.

4.2 Försäljning av hjälpmedel och annat material till privatpersoner

Hjälpmedel, sjukvårdsmaterial och annat material säljs i begränsad omfattning till privatpersoner. Försäljningen sker till inköpspris med ett påslag i form av hanteringskostnad på 20 %.

Förseningsavgift för lånad apparatur vid tex registrering av EKG 50,- euro per dygn
Förseningsavgiften tas ut om apparaturen ej lämnats tillbaka inom anvisad tid. Om en giltig orsak finns skall den meddelas till aktuell klinik. Anvisningar om detta skall finnas på kallelsen till patienten.

4.3 Försäljning av tjänster

Vid försäljning av tjänster som inte är preciserade på annat sätt ska priset för tjänsten motsvara fullkostnaden. Om pris saknas kan FPA:s prislista användas inom de områden där dessa är tillämpliga. Respektive verksamhetschef ansvarar för att upprätthålla och besluta om prislistor för aktuella tjänster. Då ÅHS upphandlar en tjänst, exempelvis en laboratorieanalys, hos en extern leverantör för försäljning till en extern beställare är ÅHS påslag på den faktiska kostnaden 20 % som ersättning för hantering.

4.4 Rättsmedicinska undersökningar

Ålands hälso- och sjukvård är skyldig att ge polisen och tullmyndigheten handräckning för utförande av klinisk undersökning av levande personer och polisen handräckning för yttre besiktning av avlidna. Därtill ska ÅHS bistå med resurser vid rättsmedicinska obduktioner. (LL om hälso- och sjukvård § 49-50) Ersättningen för handräckningen regleras i förordning FFS 2004/862.

4.5 Ersättning för utfärdande av körkortsintyg med anledning av alkohol- eller droganvändning

Observationstiden uppgår till minst sex månader.

Ersättningen ska betalas i förskott av patienten. Ersättningen återbetalas inte vid avbrytande av observationstiden. Tillägg för ytterligare provtagning, läkarbesök eller andra åtgärder kan

förekomma och ska även de betalas i förskott. Tilläggsavgifter kan förekomma om något av proven visat påverkan av alkohol eller andra droger då det krävs minst fyra på varandra följande provtagningar som varit negativa (ej spår av droganvändning). I övrigt hänvisas till ÅHS handbok för ersättningar och övriga avgifter.

Körkortssintyg med anledning av alkoholanvändning	Pris	Antal	Delsumma
Inledande läkarbesök	269	1	269
Laboratorieprov, serieaktivt protein CDT inklusive insats av vårdpersonal	55	4	220
Laboratorieprov, gamma GT inklusive insats av vårdpersonal	49	4	196
Övervakat urinprov (U-Drog-6), inklusive insats av vårdpersonal	154	1	154
Läkarbesök för utfärdande av intyg	269	1	269
Pris för inledande av observationstid			1.108 €

Körkortssintyg med anledning av övrig droganvändning	Pris	Antal	Delsumma
Inledande läkarbesök	269	1	269
Övervakat urinprov (U-Drog-6), inklusive insats av vårdpersonal	154	6	924
Läkarbesök för utfärdande av intyg	269	1	269
Pris för inledande av observationstid			1.462 €

Vid överflyttning av observationstiden från en annan instans ska den instansen intyga (läkarintyg) vad som hittills observerats och hur länge. Tilläggskostnaden beräknas utgående från ovanstående uppgifter.

5. BOENDE- OCH MÅLTIDSAVGIFTER

5.1 Patienter som inte är inskrivna

1. **Hyra för "patientbostad" per dygn** 33 €
Gäller även gravida kvinnor från skärgården. Avser anhörigum i personalbostadshuset.
2. **Måltidsavgift enligt gällande personaltaxa**
Avser patienter boende enligt ovan och patienter som får långvarig behandling/lång väntetid vid t.ex. serievård (dialys undantagen).
3. **Måltidsavgift för barn i åldern 7-16 år (lunch eller middag)** 6 €
Avser barnpatienter som är boende enligt ovan och barnpatienter som får långvarig behandling/lång väntetid vid t ex serievård (dialys undantagen). Samma taxa gäller även medföljande syskon. Barn under 7 år äter utan avgift.

Vårdavgifter enligt patienthandboken.

5.2 Anhöriga/övriga besökare

1. **Hyra för anhörigum per dygn** 33 €
Avser boende i anhörigummet i personalbostadshuset eller annat av ÅHS anvisat boende. Anhöriga som övernattar på vårdavdelningen betalar ingen avgift. Lunch och middag erhålls mot gästtaxa.
2. **Måltidsavgift enligt gästtaxa för vuxna (lunch eller middag)**..... 11 €
3. **Måltidsavgift enligt gästtaxa för barn i ålder 7- 16 år (lunch eller middag)** 6 €

OBS! Priserna i kap 5 är inklusive moms.

6. ÖVRIGA SÅLDA TJÄNSTER

Lagstadgad mervärdesskatt tillkommer nedanstående priser.

1. Bassänghyra för handikappföreningar..... 42 €/tim
2. Bassänghyra för övriga intressenter..... 59 €/tim
3. Hyra av en plats i bassängen 22 €/tim
4. Hyra för gymnastiksal för handikappföreningar..... 19 €/tim
5. Hyra för gymnastiksal 33 €/tim
6. Telefonavgift..... 2 €/samtal
7. Utskriftsavgift/kopia inklusive papper 2 €/sida
8. Faxavgift 2 €/sida

ÅHS konferenscenter

9. Hela konferensen (4 rum), heldag (över 4 h) 418 €
10. Rum 1 och 2, heldag (över 4 h) 264 €
11. Ett rum, heldag (över 4 h) 132 €
12. Hela konferensen (4 rum), halvdag max 4 h)..... 220 €
13. Rum 1 och 2, halvdag (max 4 h)..... 132 €
14. Ett rum, halvdag (max 4 h) 77 €
15. Kaffe/te och smörgås/bulle/kaka 6 €

Konferenscentret kan hyras ut till organisationer, föreningar, företag och liknande med anknytning till hälso- och sjukvården, samt till landskapsförvaltningens och de politiska partierna. Ifall ÅHS fungerar som medarrangör vid möten och utbildningstillfällen uppbärs ingen lokalhyra, däremot debiteras måltid och kaffe för utomstående.

Tillägg på 20% för möte kvällstid efter kl. 17, samt lördag, söndag och helgdag. Traktering faktureras enligt fastställda gästpriser.